

שמיים"ו השלום

סדר ט"ו בשבט לשנת שמיטה

הנחיות למורה ולמדריך

קהל היעד: מתאים לכל הגילאים.

סוג הפעילות: מצגת פעילה.

משך הפעילות: גמיש, בין 30 ל-90 דקות.

מטרות:

- היכרות עם מגוון עובדות, מקורות ומובאות הקשורות לט"ו בשבט ולשנת השמיטה.
- היכרות עם קק"ל ועם תחומי פעילותה.
- חוויה והנאה.

מיקום: בכיתה מתוקשבת.

עזרים:

- מחשב ומסך.
- מקרן.
- רמקולים.

ציוד והכנות: מומלץ להכיר את המצגת ואת החומרים המשולבים בה לפני הפעילות.

משקאות ומאכלי חובה* לסדר:

- יין לבן, אפשר גם מים.
- יין אדום, אפשר להחליף בתירוש או במיץ ענבים.

הקדמה

אנו שמחים להגיש לכם מצגת נוחה, מודולרית וקלה להפעלה, המשמשת כלי לעריכת "סדר" פעיל וחוויתי לט"ו בשבט. סדר "שמיט"ו בשבט" מותאם במיוחד לשנת השמיטה, אשר במהלכה לא נערכות נטיעות.

המצגת כוללת שירים, מקורות, פסוקים, סרטונים והמחשבות. תוכלו להשתמש בהם, על פי בחירתכם, במהלך הסדר, בהתאם לקהל היעד שמולו אתם ניצבים, הזמן העומד לרשותכם או על פי רמת הקשב, הסבלנות והדינמיקה של האירוע.

כך, למעשה, יכול כל מורה, מנחה או מדריך, לתכנן ולבנות סדר המתאים לו ולמשתתפים, הן מבחינת התכנים הכלולים בו והן מבחינת משך הזמן המוקצב לו.

המצגת בנויה במתכונת של "סדר" מסורתי, הכולל ארבע כוסות יין, מאכלים טקסיים, שירי חג ושירי ארץ ישראל, ברכות ופסוקים להקראה.

על אף שניתן לערוך את הסדר גם ללא הכנות או ציוד מיוחד, אנו ממליצים ללוות את האירוע במאכלים מתאימים, בשירים ובכוסות יין ולשמור על הטקסיות, כדי להגדיל את תחושת החגיגות וההנאה של המשתתפים.

הנחיות הפעלה והתקנה

- במידה ומערכת האבטחה על המחשב מונעת מהמצגת להיפתח באופן אוטומטי, יש להיכנס לתיקיית התקליטור ולפתוח את הקובץ הנקרא **seeder.exe**.
- המצגת בנויה כך שתיפרש באופן אוטומטי ותמלא את מסך התצוגה והיא מותאמת לרזולוציית תצוגת מסך של 1024x768 פיקסלים ומעלה.
- במידה והתמונה נחתכת יש להקליק על המקש הימני בעכבר המחשב ולבחור באופציה **show all**.
- במקרה של העתקת המצגת להתקן נשלף או לתיקיות המחשב יש להקפיד למקם את הקובץ **seeder.exe** יחד עם תיקיית המדיה הצמודה אליו.
- כדי לצאת ממצגת סדר טו בשבט המוקרנת במצב של מסך מלא - יש ללחוץ על מקש **Esc** במקלדת.
- המצגת מתאימה למערכת הפעלה **Windows** בלבד.

השליטה במצגת

על סרגל השליטה התחתון של חלק מהשקופיות מצויים כפתורים המפעילים שירים, מצגות או סרטונים. כדי להקל על המנחה, משך הזמן של הסרטון או של השיר כתוב על הכפתור. המנחה מוזמן לבחור (בתכנון מראש או תוך כדי הסדר) אילו כפתורים לפתוח ועל אילו לדלג. בתוך כל שיר או סרטון מצויים כפתורי שליטה, המאפשרים קביעת עוצמת הקול, חזרה לאחור או קפיצה לסיום, וכן חזרה לרצף המצגת.

שירי ירושלים 4:25

כפתור מידע נוסף - מרכז מספר עובדות מעניינות להרחבה.

74 שניות ?

מכל נקודה במצגת ניתן לקפוץ לשקופית הסיום (אם מסתיים זמן הפעילות, למשל) או לחזור לתחילת המצגת.

לשקופית הבאה

לשקופית הסיום

חזרה להתחלה

לשקופית הקודמת

שקופיות מיוחדות

שקופיות 3 ו-5: שקופיות פעילות, המאפשרות לשתף את המשתתפים בסדר על ידי הצגת שאלות לקהל, המתנה לתשובות ואז פתיחת השקופית סעיף אחר סעיף על ידי לחיצה על כפתור היד.

שקופית 9: שקופית פעילה העוסקת בצבעי הסמל של קק"ל.

הזמינו את המשתתפים להציע אילו מפעולותיה של קק"ל מיוצגות על ידי כל אחד מהצבעים ואז לחצו על הצבע בסמל והציגו את התחומים השונים. לאחר שסקרתם את שלושת הצבעים, לחצו על כפתור **"ציונות"** והסבירו, כי קק"ל הוקמה על ידי התנועה הציונית על מנת לגאול וליישב את ארץ ישראל. לאחר מכן, קק"ל קיבלה על עצמה את התפקיד של פיתוח הארץ. כעת, לחצו על כפתור **"אקולוגיה"**. ספרו שקק"ל היא כיום הגוף האקולוגי הגדול בארץ והמחישו כיצד היא יוצרת ציונות אקולוגית על ידי שמירה ופיתוח הסביבה למען הדורות הבאים. לחיצה נוספת על הכפתור תחזיר את השקופית למצבה ההתחלתי ותמחיש, כי ציונות אקולוגית היא בעצם מהות פעילותה של קק"ל.

מומלץ להרחיב בקריאה באתר קק"ל www.kkl.org.il
או באתר החלון הירוק www.greenwin.kkl.org.il

הקראה

על פי היכולת, הרצון וההתאמה לקבוצה, אנו ממליצים לחלק את ההקראה של הטקסטים השונים במצגת בין המשתתפים והמנחה. בדומה לסדר פסח, נחמד לשלב מידי פעם גם הקראה במקהלה של המנחה יחד עם הקהל. על מנת לשמור על הרצף ולא לעצור כדי לחפש מתנדבים לקריאה בכל פעם, רצוי להזמין מראש, טרם פתיחת הסדר, מתנדבים, שישבו במרוכז ויקריאו קטע - ממקומם או "מעל הבמה" - בכל פעם שהמנחה יזמין אותם. אם עורכים סדר מלא, רצוי לבחור מראש כשמונה מתנדבים ומתנדבות.

הפירוט הבא הוא בגדר המלצה בלבד. יש להתאים את התנהלות האירוע למתרחש בפועל בשטח.

שקופית 3: שואלים: מה מסמל ט"ו בשבט? פותחים את "בלוני התשובות" בלחיצה בהדרגה.

שקופית 2: מזמינים נציג מהקהל להקריא.

שקופית 1: המנחה מקריא.

שקופית 6: המנחה מקריא את הפתיחה. מוזגים כוס ראשונה ומברכים יחד.

שקופית 5: שואלים: מה מייצג ראש השנה לאילנות? מהם מקורות החג? פותחים בהדרגה את התשובות.

שקופית 4: מזמינים נציג מהקהל להקריא.

שקופית 9: שואלים את הקהל על עשייתה של קק"ל ומרחיבים בנושא.

שקופית 8: מברכים יחד.

שקופית 7: מזמינים שני נציגים להקריא את שני קטעים מהטקסט. המנחה בוחר אם להקריא את העובדות על השקד בבלון המידע.

שקופית 10: המנחה מקריא את הפתיחה. מוזגים כוס שנייה ומברכים יחד.

שקופית 13: המנחה מקריא את הפתיחה. מוזגים כוס שלישית ומברכים יחד.

שקופית 12: מקריאים ומברכים יחד. המנחה בוחר אם להקריא את העובדות על התמר, כפי שהן מופיעות בבולן המידע.

שקופית 11: מזמינים נציג "צדיק" מהקהל להקריא את קטע הקריאה.

שקופית 16: מזמינים נציג להקריא את הטקסט.

שקופית 15: המנחה מקריא את הפתיחה. מוזגים כוס רביעית ומברכים יחד.

שקופית 14: מברכים יחד ואוכלים. מזמינים נציג להקריא את קטע הקריאה. המנחה בוחר אם להקריא את העובדות על הגפן בבולן המידע.

שקופית 19: מקריאים יחד עם הקהל ואת הסיום - בקצב איטי.

שקופית 18: מזמינים נציג להקריא את הטקסט או שהמנחה מקריא.

שקופית 17: מקריאים יחד עם הקהל.

1

"וּבְשָׁנָה הַשְּׂבִיעִית... שְׁנַת שְׁבָתוֹן, יְהִי לָאָרֶץ: וְהִיְתָה שְׁבַת הָאָרֶץ לָכֶם, לֹא-כֹלָה--לָךְ, וּלְעֹבְדְךָ וּלְאֹמֶתְךָ; וְלִשְׂכִירְךָ, וְלַתּוֹשֶׁבֶךָ, הַגֵּרִים, עִסְוֹן. וְלִבְהֶמְתְּךָ--וְלַחֲמִיָּה, אֲשֶׁר בָּאֲרָצְךָ: תִּהְיֶה כָל-תְּבוּאָתָהּ, לָאֵכָל" (ויקרא, כ"ה, 5-7).

2

שנת השמיטה

בדת היהודית ניתנת לאדם שבת אחת לשבעה ימים ואחת לשבע שנים - שבת לארץ, שהיא שנת השמיטה. בשנת השמיטה אנו מצווים לעצור, להרפות ולתת לאדמה ולטבע שנת מנוחה ושיקום. בשנה זו לא ניטע שתילים חדשים אולם נוכל להתבונן בשדה וביער, בתנובת הארץ ולטעום מפירותיה הנדיבים.

3

ט"ו בשבט מבשר:

צמיחה, לבלוב, שמחה ויופי, התחלה חדשה, חיים, אחיזה בקרקע

4

מדוע זכו האילנות לראש שנה משלהם?

"ראו שניתן ראש השנה לבני האדם, באו ואמרו: כתוב בתורה: "...כי האדם עץ השדה..." (דברים כ', י"ט). נמשל האדם לעץ והעץ לאדם. ואם כך, מה אדם יש לו ראש השנה, אף עץ בדין הוא שיהיה לו ראש השנה. כיוון שדיברו אילנות דברים של טעם, נתקבלו דבריהם. אמרו להם: באיזה חודש נקבע ראש השנה שלכם? השיבו האילנות: כיוון שאנו צריכים מים קבעוהו בשבט, שמזלו דלי" (הימן הירושלמי).

5

מה מייצג ראש השנה לאילנות?

במשנה ובתלמוד:
- סיומה של השנה החקלאית ותחילתה של השנה החדשה.
- תחילת השנה לפירות האילן.
- בסיס לחישוב המעשרות - מעשר האילנות שהועלה לבית המקדש.
במפעל הציוני ובהיסטוריה של מדינת ישראל היערות הן סמל לאחיזה בקרקע ולהפרכת השממה.

6

כוס ראשונה

הננו מוכנים ומזומנים לקיים מצוות כוס ראשונה של סדר טו בשבט.
נרים כוס יין לבן המסמל את הטבע הנכנס לתרדמה בסתיו. בעונה זו פורחים החצבים הלבנים וההרים והגבעות קרחים ויבשים לאחר הקיץ.
ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם בורא פרי הגפן

7

השקד

"קָחוּ מִזִּמְרַת הָאָרֶץ בְּכָל־יֶכֶם וְהוֹרִידוּ לְאִישׁ מִנְּחָה מֵעֵט צָרִי וּמֵעֵט דָּבָשׁ נְכֹאֵת וְלֵט בְּטָנִים וְשִׁקְדִים..." (בראשית, מ"ג, י"א).

גם פריחת השקדיה, המסמלת את החג יותר מכל, היא לבנה. וכך גם השקדים - פירותיה.

עם ישראל נמשל לגל של אגוזים, מסוגל להיות יציב, רק כאשר כל האגוזים נמצאים במקומם. אם שולפים אגוז אחד, הכול מתמוטט וקורס. על כן דרשו חכמים: "מה אגוז, אתה לוקח אחד מן הערימה וכולם מתדרדרים ומתגלגלים זה אחר זה, כך ישראל, לקח אחד מהם כולם מרגישים" (שיר השירים רבה, פרשה ו', י"א).

8

האגוז

נאכל את האגוז, נציג עולם העשייה, שתוכו נאכל וקליפתו נזרקת. ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם בורא פרי העץ.

9

עולם העשייה של קק"ל:

מה מסמלים הצבעים השונים בסמל קק"ל?
- חום: הכשרת קרקעות, התיישבות, חקלאות, דרכים ושבילים
- ירוק: ייעור, איכות הסביבה, פארקים, חיבור לטבע, קיבוע פחמן, עצירת מדבור
- כחול: שיקום נחלים, בניית מאגרי מים, פארקים, לימנים בנגב, מאגרי מים, אגמון החולה

10

כוס שנייה

הננו מוכנים ומזומנים לקיים מצוות כוס שנייה של סדר טו בשבט שבה יין לבן מהול במעט יין אדום.
נרים כוס יין ורדרד, לכבוד הלבוב המתחולל בטבע בסוף ימות החורף ובתחילתו של מחזור חיים חדש. בעונה זו פורחים בוורוד כליל החורש והרקפות.
כוס זו מוקדשת לחלוצים שיישבו את הארץ וגאלו את אדמותיה. לחיים!

11

ארץ זבת חלב ודבש

רבי דב-בר, המגיד ממזריטש, אמר: "זה שנאמר: 'צדיק כְּתָמָר יִפְרָח כְּאַרְז בְּלָבָנון יִשְׁגָּה' (תהילים צ"ב, י"ג).

ללמדך, כי יש שני סוגים של צדיקים: צדיקים המעורבים בדעת עם הבריות, מלמדים אותם ומקריבים אותם אל התורה והמצוות, וצדיקים המתבודדים ב-ד' אמותיהם ויושבים על התורה ועל העבודה. הראשונים הם כמו תמר - נושאים פירות ומזון, האחרונים הם כמו הארז - נעלים וגבוהים, אבל עקרים מן הפירות."

12

התמר

נאכל תמר, המייצג את עולם היצירה - קליפתו ועטיפתו נאכלת וזרעו נשמר ונזרע. נברך את אנשי המחקר והפיתוח, המפתחים שיטות חקלאיות מתוחכמות השומרות על הסביבה ומגבירות את התנובה, בברכת ארץ זבת חלב ודבש גם עבור הדורות הבאים!

13

כוס שלישית

הגנו מוכנים ומזומנים לקיים מצוות כוס שלישית של סדר טו בשבט שמחציתה לבן ומחציתה אדום. נרים כוס יין ורוד, לכבוד המאבק הניטש בין החום והקור באביב. שלל צבעים מכסה את השדות, החום האדום נמהל בלבון העננים, שגשמיהם נספגו באדמה. נקדיש כוס זו לפריחה, להתחדשות ולסיום העונה הקרה. לחיים!

14

הגפן

נטעם מן הגפן, נציגתו של עולם הבריאה, שכולה נאכלת בשלמותה. לחיי ימי הקיץ החמים והמתוקים!

"למה נמשלו ישראל לגפן? הגפן שבעליה מבקשים להשביחה - מה הם עושים? עוקרים אותה ממקומה ושותלים אותה במקום אחר והיא משתבחת. כך ישראל, כיוון שביקש הקב"ה להודיע לישראל בעולם, מה עשה? עקם ממצרים והביאם למדבר והתחילו מצליחים שם. קיבלו את התורה ויצא להם שם בעולם" (ילקוט שמעוני, יהושע א').

15

כוס רביעית

הגנו מוכנים ומזומנים לקיים מצוות כוס רביעית ואחרונה, שכולה יין אדום. אודם היין מייצג את החום הקופח בעונת הקיץ, המלהיט את הטבע והמייבש את השדות. רבים מן העצים נכנסים בעונה זו לתקופה של פריחה ופריון. נקדיש את הכוס הרביעית ליערנים, הנלחמים בשרפות היער, ונבטיח לשמור על היערות ולמנוע שרפות. לחיים!

16

"וְהָיָה כְּעֵץ, שְׂתוּל עַל-פִּלְגֵי-מַיִם, אֲשֶׁר פִּרְיוֹ, יִתֵּן בְּעֵתוֹ--וְעָלָהּ לֹא-יָבֹל; וְכָל אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה יֵצֵא לָיִם. (תהלים, א', 3).

17

עץ אחד:

- מהווה בית לעשרות ציפורים.
- בולם רעשים בצורה משמעותית.
- מסייע להפחתת הטמפרטורה בסביבתו,
- עד לארבע מעלות.
- מונע מידבור.
- מונע סחף.
- יכול לספוג בשנה 20 ק"ג אבק.
- בולע תרחיפים המכילים מתכות רעילות.
- עוצר את אפקט החממה.
- מנקה, מסנן ומטהר 100,000 מ"ק אוויר מזוהם.
- מייצר 700 ק"ג חמצן וקולט 20 טון פחמן דו-חמצני.
- מוסיף הרבה שמחה, ירק וחיים לנוף העירוני.

18

"...וכל מה שבראתי - בשבילך בראתי. תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמי. שאם קלקלת - אין מי שיתקן אחריך..." (קהלת רבה, ז').

19

נאכל סלט מתוק מפירות הארץ ונברך: תם ונשלם סדר ט"ו בשבט כתיקונו וכל המרבה לטפח את הסביבה, ליצור ולהשפיע על פניה של הארץ בחום, בכחול ובירוק - הרי זה משובח!

נספח: אפשרויות להרחבה

סדר ט"ו בשבט בנוי ממספר רבדים שונים, המופיעים בראשי התיבות **דג"ל**:

ד - עונות (וכוסות)

ג - עולמות

ל - סוגי פירות

ארבע כוסות היין בסדר מסמלות את עונות השנה ואת השפעתן על עולם הצומח ועל העצים:

- **יין לבן** - מסמל את הסתיו.
- **יין לבן עם מעט אדום** - מסמל את החורף.
- **יין חצי לבן וחצי אדום** - מסמל את האביב.
- **יין אדום** - מסמל את הקיץ.

שלושה עולמות מיוצגים על ידי הפירות השונים המופיעים בסדר:

- **עולם הבריאה** - פירות הנאכלים בשלמותם.
- **עולם היצירה** - פירות שקליפתם ועטיפתם נאכלת והגלעין נזרע.
- **עולם העשייה** - פירות שתוכם נאכל וקליפתם נזרקת.

לפני תחילת הסדר חלקו למשתתפים קטעי קריאה אודות פירות נוספים, אשר כל אחד מהם משתייך לאחד משלושת העולמות. הסבירו על העולמות השונים ועל מבנה הסדר והתחילו בפעילות.

במהלך הסדר, לאחר כל ברכה על פרי, הזמינו את המשתתפים לבדוק אם הפרי שלהם שייך לאותו עולם. אם כן, הזמינו אותם להקריא את קטע הקריאה שקיבלו. בקשו מהקהל לציין פירות נוספים השייכים לאותו עולם.

קטעי הרחבה - פירות נוספים.

אגוז: פירות נוספים מעולם העשייה - שתוכם נאכל וקליפתם נזרקת

רימון

עלוות הרימון הצעירה, הלוהטת בצבעה האדום, היוותה מאז ומתמיד סמל לשיכרון חושים ולאהבה עזה, כפי שמעיד הכתוב בשיר השירים: "לכה דודי נצא השדה נלינה בכפרים: נשכימה לכרמים נראה אם-פרחה הגפן פתח הסמדר הנצו הרימונים..." (שיר השירים, ז', י"ב-י"ג).

חיטה

על החיטה כתוב: הרוואה חיטים בחלום - רואה שלום, שנאמר: "השם-גבולך שלום חלב חטים ישיבעך" (תהילים, קמ"ז, י"ד).
רבי מאיר אמר: חיטים היה. מכיוון שכאשר אין באדם רעה אומרים עליו: לא אכל אותו האיש פת חיטים מימיו.
רבי יהודה אמר: עץ הדעת חיטה היה, שאין תינוק יודע לקרוא אבא ואימא עד שיטעם טעם דגן (סנהדרין, ע', ע"ב).

פרי הדר

"ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפת תמרים וענף עץ-עבת וערבי-נחל ושמחתם לפני ה' אלהיכם שבעת ימים" (ויקרא, כ"ג, מ').
ראו נא אתרוג זה, אם נחצה אותו לשניים תהיה צורתו כשני לבבות: לב אחד פונה ומסתכל כלפי מעלה ולב אחד פונה ומסתכל כלפי מטה. כך גם אנו חייבים להסתכל פנימה אל תוך לבנו, כך נוכל להבחין במה שמעל ומעבר לעצמנו.

תמר: פירות מעולם היצירה - קליפתם נאכלת והגלעין נזרע

זית

הזית הוא אחד משבעת המינים שבהם נשתבחה ארץ ישראל. עץ הזית מרשים ביופיו, מאריך חיים ובעל ערך מבחינות רבות (תזונה, רפואה, כלכלה ובעבר שימש גם למאור).
על הרואה זיתים בחלום נאמר: "הרואה זיתים בחלום, אם קטנים הם, יפריה וירבה ויתקיימו בו עסקיו כזיתים. אם ראה אילנות של זית, יהיו לו בנים מרובים" (ברכות, נ"ז, ע"א).
שנאמר: "אשתך כגפן פריה ברכתי ביתך בניך כשתלי זיתים סביב לשלחנך" (תהילים, קכ"ח, ג').
יש אומרים: הרואה זית בחלום שם טוב יוצא לו שנאמר: כולם: "זית רענן יפה פרי-תאר קרא ה' שמך..." (ירמיהו, י"א, ט"ז).

תפוח

למה נמשלו ישראל לתפוח? שנאמר: "מה תפוח? פרו מקדים את עליו, אף ישראל הקדימו נעשה לנשמע" (בבלי, שבת, פ"ח).
מה תפוח זה אינו גומר פירותיו אלא בסיוון, כך לא נתנו ישראל פירותיהם אלא בסיוון שהוא חודש מתן תורה (ילקוט שמעוני, שיר השירים, ב').
רבי עזריה אומר: מה תפוח משעה שמוציא ניצניו ועד שגומר פירותיו חמישים יום, כך בני ישראל, משעה שיצאו ממצרים ועד שקיבלו את התורה חמישים יום (ילקוט שמעוני, שיר השירים, ב').

חרוב

חוני המעגל היה מהלך בדרך, ראה אדם נוטע חרוב, אמר לו: החרוב לכמה שנים טוען פירות? אמר לו: לשבעים שנה. אמר לו כלום יודע אתה שתחיה שבעים שנה? אמר לו: מצאתי את העולם בחרובים, כשם שנטעו אבותיי, אף אני אטע לבניי (תענית, כ"ג, ע', א').
ראו את החרוב, תרמילו הכהה והמעוקל מטעה והוא נראה כאילו כולו קליפה, אך אוהביו הרבים של החרוב יודעים, כי אין תוכו כבד, שכולו רצוף בדבש עד כי מתוכו הבשרני המכיל סוכר רב מכינים "דבש חרובים", המשמש כתחליף לסוכר.
החרוב שימש למאכל וזרעיו שימשו אצל הצורפים והרוקחים כמשקלות. מכאן המונח "קראט", הגזור מהשם הלטיני של הצמח.

גפן: פירות מעולם הבריאה - הנאכלים בשלמותם

תאנה

התאנה היא פרי העץ הראשון המוזכר בתנ"ך ואחת משבעת המינים שבהם נשתבחה ארץ ישראל. בנוסף לכך, התאנה מסמלת את התורה. פרי התאנה מצטיין ביופיו, בטעמו ובערכו התזונתי. משתמשים בתאנה למאכל, חי או משומר, להכנת ריבות ודבש תאנים.
"כתאנה זו שקצרה מלמטה ורחבה מלמעלה כך עתידה ירושלים להיות מתרחבת בכל צדדיה וגלויות באות ונינוחות תחתיה" (שיר השירים רבה, פרשה ז', ג').

תקצירי הסרטים

סיפורה של קק"ל (1:14): סרטון אנימציה, המתאר את הקמתה של קרן קימת לישראל ואת מפעליה השונים.

חום כחול ירוק (1:05): סרטון אנימציה הסוקר את הנזקים שגורם האדם לסביבה וכיצד קק"ל פועלת לתקנם, על פי חלוקה לצבעי הסמל - חום, כחול וירוק.

רשימת השירים

העץ הוא גבוה

מילים: חנוך לוין
לחן: זוהר לוי

ארץ ישראל יפה

מילים: דודו ברק
לחן: שייקה פייקוב

עוד לא תמו כל פלאיך

מילים: יורם טהרלב
לחן: רמי קלינשטיין

בארץ אהבתי השקד פורח

מילים: לאה גולדברג
לחן: מוני אמריליו

ברוש

מילים: אהוד מנור
לחן: אריאל זילבר

שיר המעלות

מילים: מתוך תהילים
לחן: יוס'ה רוזנבלט

כנרת

מילים: רחל
לחן: נעמי שמר

שבחי ירושלים

מילים: מתוך תהילים
לחן: אביהו מדינה

על כל אלה

מילים ולחן: נעמי שמר

**הופק על ידי האגף לחינוך ולנוער, המחלקה הפדגוגית,
קרן קימת לישראל**

קו ליער: 1-800-350-550
www.kkl.org.il | www.greenwin.kkl.org.il

הצילומים באדיבות ארכיון הצילומים של קק"ל
כל הזכויות שמורות לקרן קימת לישראל

